

פרק מספרו של נאשם ברצח

מסיבה לאצליה

באה עמו במגע מיני. תוך כדי כך מסתבר כי אמנון מחזיק באי רוננו את ספריהם של ניטשה ומאקיאווולי, המטפלים, לדברי אקשטיין, ב"סוגיה של פאשיזם".

בהמשך מתאר הספר את התפתחות יחסיהם של אמנון ואליה, תוך כדי תיאוריו הווי מאלפים של כילווי הנוער בנופש בנהריה, חיי הברה בתל-אביב, שרות במילואים בנגב. כחוט השני עובר בכל העמודים תהליך ההתבגרות של אמנון, הלומד בהדרגה להבין כי "מרידה במוסכמות" אינו דווקא סימן של בגרות ועלי-ינות, אלא השתקפות של חוסר בטחון עצמי. תחילה מגרש אמנון גם את אליה, כשהוא נוכח לדעת שהיא זרה לדעותיו על החיים, אך לבסוף הוא חוזר אליה, מסכים כי אדם יכול לשמור על עצמיותו גם תוך כדי קבלת עול החברה עליו. זוהי נימת-הסיום של הספר. ההשקפות על החיים ועל האי-הבה המובעות בספר, אופייניות לאדם מפותח מעל למוצאו, בעל אופי מופנם, ביישן מוסווה, המתרחק מן החברה אך מתגעגע אליה בלבו, שקנה את השכלתו בכוחות עצמו תוך קריאה תאורי-תנית. זהו וידויו של דור, אשר מתלבט בחיפושיו אחר כיוון ברור ומטרה מנוכשת לחייו. זוהי תעודה מרתקת, ואולי יחידה במינה בשטח זה בישראל.

את ספרו, "ספסלים בנינות" כתב אקשטיין כחודשיים לפני מיכיל צע סיני. הוא נמש את כל עיסוקיו, הסתגר בחדרו, כתב יומם ולילה, במשך חודש. אחרי שחזר מן המיבצע, נטל לידיו את 170 העמודים המודפסים במכונת-כתיבה, כתבם מחדש, ערך חלק מהם. את שאר עמודי הספר לא הספיק לערוך לפני מאסרו.

גיבור הספר הוא אמנון גרוני, בנו של בעל בית-חרושת לארי-גה — כפיל מושלם לאקשטיין עצמו, בנו של בעל בית-דפוס קפון. הפרק הראשון מתאר את לבטיו של אמנון, אחרי שהחליט להיפרד מחברתו, עמה הלך מאז ימיו נעוריו. סיבת הפרדה: הרגשתו של אמנון כי חברתו מנסה להכניסו להיירשיגרה, מפריעה לפתח את אישיותו הסוערת, תוספת ודינמית. בפרק השני — המתפרסם בע"מורים אלה — מתאר הספר את המסיבה בה מכיר אמנון את חברתו החדשה, אליה. הפרק משקף בצורה נאמנה מסיבה רגזי-לה של נוער-זהב עירוני, ואת יחסו של אקשטיין למסיבות-כילווי ריקניות ומנוונות מן הפוג הזה. אמנון — גברי, משכיל, בעל השקפות תקיפות (אך בלתי ברורות לחלוטין) — מתחיל ללכת עם אליה, מקוה שהיא שונה מקודמתה. אחרי קרב אגרופים בינו לבין צעיר מכני השכונות בגן-לונני דון, עולה אליה לחדרו של אמנון,

הסיפור שלבשה מעל לחלוק שלגופה גגשה אל החלון ולחצה את פניה לשמשה הקרה. הגשם בחוף גבר. ברק רחוק ליבלח והאיר את פניה באור חיוור. גרעות קמעה הפכה משם את מבטה. לפתע נראתה לה הדירה הגדולה שוממה ושקטה בשקט מעיק. "הלואי ויבוא כבר מישוה" הגתה בקוצר-רוח.

אליה נאמחה אנה תומה והעיפה מבט בשעון העומד על השידה הגדולה: השעה כבר היתה שמונה. עוד מחצית הישעה — חשבה — והיה כאן כולם. מה טוב שהוריה אינם. לבטח לא היו נלהבים לעריכת מסיבה מעין זו בביתם.

מאת זאב אקשטיין

כל הונויות שמורות

היא חיכה לעצמה בשותה נגד עיניה את שני האב המחמירים ופני האם הרואה בכל שריטה שבריהוט שרטה בגופה היא. נתנה את ידה האחת מאחורי ראשה ולטפה את חלקת עורה החשוף. ממש לא יאומן, חשבה, מה שעדיין ניכר בו השיפון מימות-הקיץ הרחוקים, ומסתתרים בתלתל-שובב, שהיה תולה תמיד כמאיים מעל עיניה, ושהיתה מטילה אותו תדיר לאחור בתנוית-ראש שגורה.

כחצי-שעה של דומייה לאחר מכן נשמע לפתע צלצול חד מצד דלת הכניסה. בשמחה קפצה ממקומה, רצה לעבר הדלת, מעל לחלוק שלבשה, מאררת את עצמה על שלא נודוזה עדיין להתלבש.

"ערב טוב, הכנסו בבקשה", אמרה בשמחה בפתח הדלת, עוד בטרם הבחינה כמעט מי הבאים. הם עמדו שם שלושתיים. אסתר, יהושע ונחור. שלא היה מוכר לה. ממבט חטוף שורקה בו, ראתה שהוא לבוש יפה, בלא הידור, ואינו מחופש. היא הבחינה במבטו הסוקר אותה, ובאותו הרף-עין שעניניהם נפגשו. נראה לה חצוף במקצת. עיניים יפות לו, הרהרה, גטרדת קלות. התנגשות המבטים ארכה שניות ספורות, והיא שבה וחזרה על הזמנתה. הם כולם הפסיעו לפניו, כשהבאים מתעכבים במסדרון כדי לפשוט את המעילים. "היי, שודדים" קראה בצחוק, "הן תלכלכו בן-דגע את כל מה שעבדתיו!"

השלושה צחקו ויצאו לנקות את נעליהם במרדב הקטן לפני הדלת. בזמן שהיו בוטשים ברגליהם, מבלי ששני הבחורים ירגישו בכך, הניע אליה בראשה לאסתר תוך הסלת מבט אל הבחור הזר, כשואלת: "מי זה?"

אסתר קלטה את המבט והחזירה לה בתנועת ראשו. "אספר לך אחר-כך" ובקול-רם קראה: "אבל, הרי אינך לבושה כלל, עליך להודות!"

היא עצמה עטופה היתה בשמלה צרה עד כמה שהיגיה לה הריונה הכולט לשאת; ומהיותה קטנת-גוף הצליחה להעלים די בהצלחה את כרסה, על-אף שהייתה בחודשי הריונה המאוחרים. רגליה היו עטויות גרבירשת, שניתן היה לעקוב אחריהן במבט דרך השמלה השסועה בצידה, לאורך הירך מעלה מעלה. שפתיה צבועות באורם רועש ועגילים גדולים באזניה. משהבחינה במבטה המשתאה של אליה, הניפה את ידיה לצדדים, הגידה את ירכיה ושאלה: "איך אני? ממש כמו אחת מפריז; בכלל לא מרגישים שיש לי בטן, מה את חושבת?" משועשעת סקרה אותה אליה פעם נוספת. "ממש וונה מושלמת", השיבה בהיתול. בינתיים סיימו שני הבחורים את קינוח הבוקר מעל נעליהם וחזרו ונכנסו לדירה.

יהושע היה לבוש חליפה בלה במכוון, מקל בידו האחת ותובש לראשו כובע-מגוץ, שהיה תולה ברישול על קצה קודקו. בידו השמאלית החזיק חבילה גדולה שסרב להניחה,

שערה שלה. בגחן הנוטה לבלונדי, היה מתקולל בחן על ראשה ומקיפו, כשהוא מבלט את קחי גולגולתה הנאים, חושף את ערפה, שעדיין ניכר בו החבריה המשתתפים ערכו פעם טיול ומסתתרים בתלתל-שובב, שהיה תולה תמיד כמאיים מעל עיניה, ושהיתה מטילה אותו תדיר לאחור בתנוית-ראש שגורה.

היא פנתה משום מסיבה זו — החליטה תקיפות — חיבת הצליל. טוב שלמעשה לא באה דינה לעזור לה. דבר זה עלול היה לקלקל עכשיו את ההנאה שחשה בעשיית הכל לבדה, והרגשת הסיפוק שבסקירת פועל-ידיה בדירת המוארת.

אחרי ככלות-הכל, חשבה ברצון, רעיון לא רע היה זה לערוך את מסיבת הפורים השנה בביתו. באמת, כבר מגיע גם ממני להזמין פעם את החבריה אלי. ובכלל, כדאי לרכוש נסיון-מה כמארכת, ולו רק כדי להראות לכמה מן הנערות כיצד צריכה להצליח מסיבה. אמנם, חיכה לעצמה, עדיין לא פורים, רק בעוד שבוע, אבל נשפים לרוב כבר נערכים בעיר, וכיוון שנסעו הוריה דחקה עכשיו, הרי שאפשר לכרוך את הנעים עם המועיל ולהקדים את פורים בשבוע. נקחה רק, הרהרה נחרדה, שכולם יופיעו מחופשים כפי שדובר, אופי המסיבה להערב דורש זאת, והרעיון באמת נועז, לו רק ידעו הוריה...

לעצם המחשבה נתקמט אפה במורת-רוח. למעשה, כבר מלכתחילה היא לא היתה לגמרי שלמה עם עצמה ביחס לתכנון הנשף במתכונתו זו, מתכונת קאבארט פריזאוי הנשים מחופשות כוזבות והגברים כסרטורים. אלא, כמה מן החבריה המשתתפים ערכו פעם טיול משותף לצרפת ועמדו על כך שהנשף יערך במתכונת זו, בראותם בכך נושא משעשע ביותר; גם השאר נתלהבו לרעיון. אמנם פה ושם נשמעו הסתייגויות רפות, אולם היא, אליה, מחפזה שלא להראות קרתנות מדי הסכימה, אם כי לא בלב שלם.

לפתע, כמבקשת מקלט מפני ספיקותיה, אסתר וגיגשה אל הפסנתר השחור והרחב, שניצב בחלוק המרוחק של החדר, תואם בצבעו ומערכת הרהיטים שבחדר. היא שלחה סיגריה מקופסת-קריסטל שהייתה נחה עליו, הציתה אותה, ובחקעה את ידה לכיס